

Beruházási tevékenységünk időszerű kérdései és feladatai

1974 két rendkívül fontos politikai eseménynek: a felszabadulás harmincadik évfordulójának és a párt XI. kongresszusának esztendeje. Megünneplésükre a dolgozók vállalják, hogy nagyméretű munkaversenyek során a társadalmi-gazdasági tevékenységben újabb sikereket érnek el, siettetve az alapvető stratégiai célnak, a sokoldalúan fejlett szocializmusnak Romániában való mielőbbi megvalósítását.

1973 tanulságai

Az előző évekhez képest 1974. évi beruházási tevékenységünk jóval gazdagabb. Az állami alapokból 111 milliárd lejt fordítunk beruházásokra, ami az 1951—1955-ös ötéves terv azonos előirányzatait kétszeresen, az 1956—1960-as szakaszéit pedig 1,35-szörösen meghaladja. 530 termelőkapacitás kezd ebben az évben működni, és további 440 kapacitás munkálatait kezdjük meg. Becslések szerint az év végére a nemzetgazdaságban az állóalapok összértéke 1090 milliárd lejre emelkedik.

A fenti adatok, úgy vélem, eléggé szemléltetik az 1974. évi beruházási tevékenység méreteit, s alapul szolgálnak annak a felelősségnek a megértéséhez, mely e téren a tervelőirányzatok példaszzerű teljesítésében a dolgozókra hárul. Természetes, hogy egy ilyen széles körű beruházási program számos kérdést vet fel, s az e téren munkálkodóktól a feladatoknak megfelelő cselekvést, kezdeményezőkézséget és gazdaságosságot, következetességet és operativitást követel. Hasznos tehát levonni a múlt évi, ez irányú pozitív és negatív tapasztalatokból fakadó tanulságokat, hogy szabadon érvényesítsük mindazt, ami értékes, haladó, hogy megelőzzük a hiányosságok és nehézségek jelentkezését.

Anélkül, hogy az összes lehetőségeket kimerítenők, elmondhatjuk, hogy 1973-ban kezdettől fogva jobb volt a beruházások előkészítése. Már a tervjavaslat kidolgoása idején szoros együttműködés alakult ki a megrendelők, a tervezők, építők és a berendezések szállítói között, s ily módon sikerült egybehangolni tevékenységüket. Ezt az is elősegítette, hogy az ipari berendezések gyártásának tervezése megjavult; előirányzata nem globális módon egyetlen tervtételként szerepel, hanem külön-külön a technológia szerint, ami megkönnyíti a szállítás és szerelés határidejének az összehangolását. Hasonlóképpen már a múlt év elején elkészült az egész évi beruházási tervben megkövetelt kivitelezési tervezetek 88,5%-a. A felszerelés-gyártók műszaki segítsége és a megrendelő egységek saját szerelőcsoportjainak bekapcsolása a munkálatokba olyan hatékony intézkedés volt, amelyet első ízben alkalmaztak széleskörűen, s ez meggyorsította a munkálatokat.

1973 eredményei, az 1971. évi 394 termelőkapacitáshoz viszonyított 519 egység részleges vagy teljes üzembe helyezése az építőtelepeken, üzemekben, ipari központokban, minisztériumokban és az államgépezet központi és helyi szerveiben dolgozó munkás-, technikus-, mérnök-, közgazdász- és tisztviselőközösségek szorgalmának köszönhetőek. E szervek állandó segítséget kaptak a párt, a szakszervezet és a KISZ, különösen pedig a megyei pártbizottságok részéről.

Eredményeink ellenére azonban 1973-ban körülbelül 2,6 milliárd lej értékű beruházással maradtunk adósak. Jelentősebb a lemaradás a vegyiparban, fémiparban, könnyűiparban, az erdőgazdálkodás és az építőanyaggyártás terén. 120, nappal napra szemmel tartott munkatelep közül 42-nek az eredményei nem érték el a tervelőirányzatokat, többek között a galaci vasmű durvalemez-hengersora, a tirgovistei ötvöztaccélmű előhengerdéje, buga- és huzalkovácsoló részlege, a Rîmnicul-Vilcea-i vegyipari berendezés-gyár, az aradi komplex műtrágyakészítő egység a hidvégi cement- és mészgyár, a csikszeredai és Curtea de Argeș-i préselt falemez-gyár, a calafati textilüzem és a Curtea de Argeș-i porcelángyár építkezésén. És végül, a múlt évi üzembeállításra előirányzott 666 termelőkapacitás kö-

zül 147 egység nem kezdte meg működését. Minisztériumok szerint e vállalatok száma a következő: erdőgazdaság és építőanyaggyártás 29, vegyipar 49, könnyűipar 12, mezőgazdaság, élelmiszeripar és vízügy 33, szerszámgépipar és elektrotechnika 5, nehézgépgyártás 9 és így tovább.

Mivel magyarázható ez a lemaradás? Elsősorban a berendezések szerződéses lekötése és szállítása terén mutatkoztak hibák, különösen a fémipari, a vegyipari, az építőanyagipari, a könnyűipari, a villamosenergiaipari egységeknél. 1973 decemberének végén még nem szállítottak le 27 726 tonna hazai gyártmányú berendezést; ebből 23 181 tonnával a nehézipari minisztérium üzemei maradtak adósa. Ugyancsak elmaradt 286 millió valutalej értékű külföldi berendezés leszállítása is. Másodsorban, egyes munkatelepeken nagy felszerelés-készletek huzamosan kihasználatlanul kallódtak; értékük elérte az 5,3 milliárd lejt. E berendezésekből 1,5 milliárd értékűnek kallódása túllépte a megengedett vesztegleji időt. A föl nem szerelt berendezések legnagyobb része a fémipari, villamosügyi, vegyipari, erdészeti és építőanyaggyártó minisztériumhoz tartozó munkatelepeken hevert el.

Következésképpen a legtöbb baj onnan származott, hogy az építőtelepeken nem teremtették meg az egyenletes, kitartó munkavégzés alapvető feltételeit. A nemkívánatos helyzetek megismétlődésének elhárításához szükséges tehát, hogy az elkövetkezendő időszakban kellő intézkedések biztosítsák a grafikonokban előírt szakaszok betartásához nélkülözhetetlen feltételeket az új termelőkapacitások határidőre történő üzembe helyezése végett. A hiányosságok megszüntetése és a felmerülő problémák megoldása érdekében — sokkal inkább, mint eddig — gyors és hatékony beavatkozásra kell törekedni, hogy a beruházással megbízott valamennyi tényező közreműködjék, s feladatait felelősségérzettel vegye számba és teljesítse.

Több gondosságot a beruházások előkészítésében

A gyakorlat meggyőzően igazolja, hogy a beruházások alapos előkészítése döntő tényező a munkálatok egyenletes végrehajtásában, az egységek üzembe helyezésére megszabott határidő betartásában és az előírt műszaki-gazdasági mutatók elérésében. Nagyon is igaz az a mondás, miszerint a jól átgondolt és megszervezett akció máris fél végrehajtás.

Mind a gazdasági elmélet, mind a gyakorlat azt igazolja, hogy megfelelő időeltérés szükséges a munkálatok megtervezése és kivitelezése között. Ilyen időeltérést — megengedett határok között — minden beruházásnál biztosítani kell; ez legalább egy év. A tervezőkapacitás gazdaságosabb kihasználása végett az utóbbi időben intézkedtek, hogy az iparágati tervezőszerveket mentesítsék a kidolgozás részletmunkálataitól; ezeket az építő-szerelő egységek tervezőműhelyeire bízták.

A tervezésben jelentkező késedelmet gyakran a jóváhagyás időszakának kitoldásával indokolják, ami sokszor annyit, vagy több, mint maga a tervezésre előírt idő. Ennek több oka van. Idő múltán rájöttünk, hogy a jóváhagyás halogatása egyrészt a jóváhagyókon múlik, akik nem járnak el kellő felelősséggel az elfogadásban, másrészt a beruházókon, akik műszakilag és gazdaságilag hiányosan megalapozott dokumentációt mutatnak be, ami indokoltta teszi a visszautasítást vagy a sok megállapodást. A megállapodások és jóváhagyások rendszerét ezért a múlt évben egyszerűsítették és tökéletesítették, s ez kedvezően hat a tervezési munkálatokra, ugyanis a fenti okmányok elkészítésére szánt időt a tervezésre fordíthatják, ami a terv és a kivitelezés közt abszolút szükséges időkülönbséget biztosítja. Szükséges megemlíteni egy másik intézkedést is, melyet a múlt év elején emeltek törvényerőre; célja megszilárdítani a műszaki-gazdasági dokumentáció kidolgozását megelőző tevékenységet, megkönnyíteni a tervezést, és csökkenteni a terv összeállításához szükséges időt. Arról a rendelkezésről van szó, amely szerint a tervezet tárgyát a vállalatok, központok, minisztériumok és a többi központi szerv kollektív vezetőség, valamint a központok és vállalatok dolgozóinak tanácsai hagyják jóvá; e szervek ily módon értékes hozzájárulást nyújthatnak a beruházási alapok felhasználására vonatkozó döntés kidolgozásához.

Különös élességgel merül fel a *műszaki-gazdasági dokumentáció minőségének megjavítása*. Az építkezések egyenletes kivitelezése, a termelőkapacitások rövid határidőn belül történő üzembe helyezése és a kitűzött gazdasági hatékonyság elérése közvetlenül függ a dokumentáció minőségétől, a műszaki, építési és gazdasági megoldások szilárd megalapozásától, a műszaki-gazdasági mutatók reális megállapításától.

A műszaki-gazdasági dokumentáció kidolgozását és jóváhagyását követően a beruházás előkészítésének legnagyobb jelentőségű lépése, mint ismeretes, a műszaki felszerelés hiánytalan és idejében való beszerzése. Ez irányban határozott intézkedések szükségesek.

A múlt év folyamán hozott intézkedések közül eredményesnek bizonyult az is, hogy minden minisztérium keretében — objektumonként — szakértő-közösségek alakultak az importból származó komplex berendezések szerződéses lekötésének és szállításának végrehajtására. A külkereskedelmi minisztériumban központi kollektíva alakult, mely a más minisztériumok mellett működő csoportokkal együtt a kérdéssel foglalkozik, és felelős az importberendezésekért a szerződéskötéstől a leszállításig. Ugy vélem, hasonló intézkedés megállná helyét a belvárosi felszerelésekkel kapcsolatban is, minthogy — ismeretes — valamennyi szerződéses berendezés lekötésénél és szállításánál kérdések merülnek fel (megoldásuk mélyreható szakismereteket igényel), s nehéz válaszolni akkor, ha a minisztériumban egyetlen kollektíva foglalkozik valamennyi berendezés szerződésével és szállításával.

A beruházási törvény 1973-as kiigazítása szellemében az érdekelt felek között létrejött szerződésekben ki kell kötni, hogy a felszerelést szállító és a tervező egység műszaki segítséget köteles nyújtani a szerelés, az üzembe helyezés, a kivitelezés minden szakaszában a tervezett műszaki-gazdasági mutatók eléréséig, a szerelési munkálatok „csúcs”-időszakában pedig a megrendelő egységnek szerelőcsoportokat kell az építő egység rendelkezésére bocsátania, a standard-berendezéseknél pedig, amelyek nem igényesek, közvetlenül magának kell elvégeznie a szerelést.

A gépgyártó üzemek különös figyelmet kell hogy fordítsanak a gépek, technológiai berendezések minőségére, műszaki teljesítőképességére. Néhány hónappal ezelőtt Nicolae Ceaușescu elvtárs a megyei pártbizottságok első titkáriához levelet intézett a gépgyártó ipar termékeinek egyes kérdéseivel kapcsolatban. Olyan hiányosságokra hívta fel a figyelmet, amelyeket az ágazat vállalatainál tett munkálatai alkalmával észlelt, s fontos feladatokat vázolt föl a magas mutatószámokkal rendelkező termékek gyártása céljából.

Az üzembe helyezési határidő — lényegét jelző mutató

Teljes meggyőződéssel állítjuk, hogy napjainkban a beruházások kivitelezésének időtartama fő kérdés, amely befolyásolja országunk előrehaladásának ütemét. Minél rövidebb a kivitelezési idő, annál hamarabb érjük el a várt gazdasági eredményeket, s időt nyerünk a haladás és korszerűsítés versenyében, egyben több terméket vonunk be a gazdasági körforgásba, s gyorsabban kielégítjük a társadalmi szükségleteket. Az előnyök azonban nemcsak ennyiből állnak. Minél rövidebb ideig hevernek kihasználatlanul a beruházási alapok és eszközök, annál több tartalék képződik újabb anyagi értékek létrehozására.

Megállapíthatjuk, hogy számos munkatelepen évről évre csökken a kivitelezés tartama, és közelebb kerül az üzembehelyezési határidő. 1973-ban ennek az előreszaladásnak köszönhetően több iparágban termelési többletet értünk el, amely együttvéve megközelítette az 500 millió lej értéket. De gyakran még az üzembe helyezés határidejének késedelme, ami általában a nemzetgazdaságnak, különösen pedig egyes ágazatoknak vagy vállalatoknak nehézségeket okoz. A múlt év elején csaknem 138 termelőkapacitás mutatott ki 1972-re szóló hátralékot, amelyből 61 teljes, 77 pedig részleges volt. Ez a hátralék 320 millió lej erejéig csökkentette az 1973. évi termelést, míg más vállalatok nagy erőfeszítéseket tettek a hiányok pótlására. Kiegyenlítések nélkül az üzembe helyezés késedelme folytán előállott hiányok körülbelül 1,7 milliárd lejre emelkedtek volna.

A határidőre való üzembe helyezés szigorú betartásának előnyei és a be nem tartás káros következményei az üzembe helyezést valósággal a beruházási terv alapvető mutatójává teszik. Ma, amikor beruházási tevékenységünk nagymértékben bővült, ez az index a megrendelők, tervezők, építők és a berendezést gyártók munkája elbírálásának fő kritériuma.

A beruházások magas fokú hatékonysága — döntő követelmény

A szocializmus felsőbbrendűségét — amint Nicolae Ceaușescu elvtárs mondta — nem az építkezések túlzott méreteivel bizonyítjuk be, hanem jó minőségű, a technika világszínvonalán álló termeléssel, melyet minimális ráfordítással

s minél nagyobb haszonnal érünk el. Csakis ezen az úton biztosíthatjuk a nemzeti vagyon, a nemzeti jövedelem folyamatos növekedését, a dolgozók életszínvonala emelkedésének lehetőségét, a szocialista társadalom szüntelen fejlődéséhez szükséges egyre több eszközt. Mindez arra vall, hogy a beruházás nem öncélú tevékenység, hanem eszköz bizonyos célok, elsősorban a felhasznált alapok magas fokú hatékonyságának elérésére.

A műszaki fejlődés előrelendítésére való fokozott törekvés, valamint olyan termelőkapacitások létrehozása, amelyek az előzőkhöz viszonyítva magasabb eredményeket biztosítanak, jelentősebb terméktöbbletet és minden befektetett lej után nemzeti jövedelem-többletet, jobb minőségű, a külföldi piacon versenyképes árukat — mindez a modern nemzetgazdaság létrehozásának lényeges feltétele. Ilyen gazdaság hatékonyan veheti ki részét az anyagi javak nemzetközi körforgásából. Ezért a beruházások terén hozott döntés megköveteli a mutatók egész rendszerének a mélyreható elemzését, a termelőkapacitások megfelelő méretezését és olyan feltételek biztosítását, melyek egyre jobban előmozdítják a befektetések termelési állóalappokká való materializálását.

A gazdasági hatékonyság fokozásának kifejezésre kell jutnia az *építő-szerelő munkálatok arányának csökkenésében és abban, hogy a beruházási alapok egyre nagyobb hányadát a gépekkel és felszerelésekkel való ellátásra fordítsuk*. Az építő-szerelő munkálatok az 1970. évi 47,7%-kal szemben a jelenlegi ötéves tervben 41,9%-os arányra csökkennek, s az iparban 36%-ra. Hasonló értelemben az 1974-es terv a korábbi előirányzatokhoz képest az építkezéseket 5 milliárd lejjel csökkenti, az építés és szerelés súlya 39%-os lesz a múlt évi 45%-kal szemben. E csökkentés végett a következő területeken szükségesek intézkedések: a termelési felületek méretezésében mutatóköz túlzások kiküszöbölése, a termelőter fokozott kitöltése gépekkel, a közlekedésre szánt felületek szűkítése, a berendezések szabad ég alatt való fokozott elhelyezése, új, hatékonyabb anyagokra alapozott megoldások megválasztása, könnyű építmények és gazdaságos, ellenálló struktúrák kialakítása, az építmények és berendezések közti távolságok csökkentése és így tovább.

Az építkezés arányának csökkentése a beruházások terén elkerülhetetlenül a sajátos befektetések csökkenéséhez vezet, s az erre vonatkozó mutatószám a továbbiak során még javítható, ha ésszerű a beruházások elosztása, ha minél gazdaságosabb általános terveket dolgoznak ki, ha helyesen határozzák meg a másodlagos berendezés-szükségleteket, ha az általános költségvetésben megállapítják a munkatelep, a vállalati igazgatóság, a szakember-képzés megszervezésére föltétlenül szükséges költségeket.

A beruházások hatékonyságának fokozása szempontjából különösen fontos az új kapacitások kivitelezési idejének és az előírt műszaki-gazdasági mutatók elért idejének a csökkentése, ami a nemzeti jövedelem növekedését gyorsítja meg. Ezen időtartamoknak a rövidítése akkor lehetséges, ha az előkészítéstől kezdve az üzembe helyezésig megkövetelik a szükséges eszközök leszállítását, az egyenletes munka feltételeinek biztosítását, egyes részlegek gyors és egymást követő üzembe helyezését, korszerű vezéresi módszerek alkalmazását, a munkálatok közvetlen ellenőrzését, igényes átvételét, a szükséges munkaerő idejében való szakképesítését, a műszaki próbák alapos megszervezését.

A párt és az állam vezetősége ismételten felhívta a figyelmet az építkezések „munkaarevonalá”-nak csökkentésére, hogy a beruházási alapokat ne szórják szét túl sok munkatelep között. Ha az anyagi eszközöket és a munkaerőt kevesebb objektumra összpontosítják, az új kapacitásokat korábban helyezhetik üzembe, s ily módon termeléstöbblet érhető el.

Fontos megérteni, hogy a hatékony beruházás nemcsak a tervezők ügye. Kétségtelen, hogy elsősorban és legnagyobb mértékben a tervezés hivatott meghatározni megoldásai útján a hatékonyság szintjét. Nem kell elfeledni azonban, hogy a befektetésekben érdekelt szervek egészébe a tervezőkön kívül a megrendelők, a jóváhagyó szervek, az építők, felszerelésgyártók és az Állami Főfelügyelőség is beletartozik, s a fontosabb beruházások tervezetét szakértői véleményezéssel látja el; tehát a beruházások minden résztvevője jól átgondolt javaslataival számottevően hozzájárulhat a hatékonyság fokozásához.

Idejében biztosítsunk szakembereket

Az új objektumok tervezésén és fölépítésén kívül megmutatkozik annak a szükségessége, hogy idejében biztosítsák a megfelelő munkaerőt. Azoknak a minőségi változásoknak alapján, amelyek minden gazdasági egység fejlődésében be-

következnek, a munkaerő kérdése ma már meghaladja a néhány évvel korábbi elemzések mennyiségi kereteit. Jelenleg távolról sem elégséges, hogy a vállalat számbelileg elegendő emberrel rendelkezék; a modern technika követelményeinek megfelelően kell kialakítani szakképesítésüket. Az 1971—1975-ös időszakban a nemzetgazdaságnak több mint egymillió szakképzett munkást nevelünk, köztük 250 000 szakiskolát végzett és 450 000 munkahelyen képesített ifjat. A nemzetgazdaság fejlesztését még 100 000 műszaki középkáderrel, valamint 100 000 főiskolát végzett szakember alkalmazásával mozdítjuk elő.

A kitzűzött feladatok szellemében a vállalatok, központok és minisztériumok különleges figyelmet kell hogy fordítsanak az oktatás anyagi alapjának biztosítására, szem előtt tartva, hogy a hangsúlyt a tanulók gyakorlati képzésének javítására helyezték, foglalkozzanak a tantervek tartalmi kérdéseivel, valamint az oktatásban dolgozók minőségi felkészültségével. Ismeretese az elmúlt évben hozott ilyen jellegű intézkedések: azoknál a beruházásoknál, amelyek mutatóit a Minisztertanács jóváhagyta, a befektetést indokló dokumentációhoz mellékelni kell az új egység személyzetének toborzására és kiképzésére vonatkozó grafikonot is. Felülvizsgálat céljából bekérjük az új objektumok üzembe helyezéséhez nélkülözhetetlen szakemberek kiképzésének programját is.

A szóban forgó intézkedések újaknak mondhatók, főleg alkalmazásuk módját tekintve, ámbar a beruházó egységek készítette műszaki-gazdasági dokumentációhoz ezelőtt is hozzátartoztak hasonló grafikonok és programok. Voltak és vannak még esetek, amikor új objektumoknál a szakemberek (minőségi és mennyiségi) hiánya következtében nehézségek merülnek fel a termelés folyamán. Ilyen helyzet állt elő például a Turnu-Măgurele-i műtrágyakombinátnál, a latinai szén-származék-gyárban, a Valea Călugăreasca-i műtrágya-üzemben, az élesdi és a Cimpulung Muscel-i építőanyag-kombinátnban, a buzăui ablaküveggyárban, a caracali konzervgyárban.

Nem kisebb mértékben érezhető a szakemberek hiánya az építőiparban, főleg az ács-, kőműves-, betonöntő- és hegesztőszakmában. A szakmunkások hiánya következtében egyes munkatelepek tevékenységi üteme nem kielégítő.

Ezért kell gondot és erőfeszítést fordítani nemcsak a beruházások általános méretű kivitelezésére, hanem a szakemberek biztosítására is.

A beruházási törvénykezés tökéletesítése

A beruházások előkészítése olyan tevékenység, amelynek kifejtéséhez tekintetbe kell venni nemcsak az adott föltételeket, hanem a későbbi következményeket is. Ilyen körülmények között a befektetések tervezése olyan tevékenység, amely feltételezi az összes gazdasági ágazatok fejlődési irányvonalainak előzetes ismeretét, a munkálatok alapos és idejében való előkészítését, a különféle kivitelezési módozatokat, ha adott pillanatban az alkalmazásuk indokolt.

E sokrétűségéből, valamint a gazdaság követelményeiből kiindulva a beruházások tervezését mindig kiegészítette egy normatív szabályozó rendszer, amelyet Beruházási Törvénykezés címen ismernek. Nemzetgazdaságunk fejlődése és korszerűsítése során a beruházási törvénykezést is állandóan tökéletesíteni kell, hogy a beruházások tervezésének és szervezésének eszközeként megfelelően töltsse be szerepét. Ez a felismerés több új szabályzatban öltött testet.

Jól megfontolt, sürgős intézkedések

Az 1974-es — politikai szempontból különösen jelentős — év tervfeladatai a beruházás—építkezés terén foglalkoztatott dolgozókat arra ösztönzik, hogy minden képességükkel részt vegyenek az ország gazdasági-társadalmi fejlődésének meggyorsításában. A megnövekedett feladatokat tekintve tehát mindenkinek érdeke az 1973. év végi intézkedések következetes alkalmazása, az építőtelepek megfelelő tevékenységéről való szüntelen gondoskodás, a technológiai berendezések határidő szerinti átadása, a szükséges munkaerő képzése, az építők és megrendelők közti együttműködés a felmerülő kérdések operatív megoldása céljából.

Az összes érdekelt tényezők: a vállalatok, minisztériumok és a többi központi szerv figyelve késedelem nélkül a következőkre irányuljon:

a) Az új termelőkapacitások átadási határidejének szigorú betartása, az erőforrások vesztelésének, a be nem fejezett beruházások volumenének lehető legnagyobb méretű csökkentése. A fizetést eszközlő bankoknak grafikonok alapján követniük kell a munkálatok kivitelezését, és csak abban az esetben számolják

el a korábban elkészült munkálatokat az építővállalatnak, ha biztosítva van a beszereléshez szükséges berendezés, vagy ha lehetővé válik az új termelőkapacitás határidő előtti üzembe helyezése. A múlt évről hátralékban levő kapacitások mielőbbi üzembe helyezése végett a minisztériumok és a megyei néptanácsok újabb, lehetőleg szoros határidőt állapítanak meg, s mindent tegyenek meg a késedelem következtében kiesett termelés pótlására.

Ez évtől kezdődőleg az összeruházási tervbe és a kivitelezők sorába nem foglalták be az olyan beruházásokat, amelyek mutatószámai az évi terv elkészítésekor nem voltak jóváhagyva. A beruházók meg kell hogy teremtsék az e munkálatok tervbe foglalásához szükséges feltételeket legkésőbb 1974 első harmadának végéig. Az e csoportba tartozó objektumoknak külön tartalékalapot és építőanyag-tartalékot hoztak létre.

b) Az egyes objektumokat tervező kollektívák programjának tisztelete, a műszaki-gazdasági tanulmányok és végrehajtási tervezetek kidolgozási, elfogadási, jóváhagyási határidejének pontos betartása. A minisztériumok vezetőségének, valamint a többi központi és helyi szervnek feladata, hogy kijelölje a saját apparátusukhoz és ugyanakkor az alárendelt, beruházó vagy megrendelő egységekhez tartozó személyeket, akik felelősek az 1975. évi műszaki-gazdasági dokumentáció biztosításáért, és akik az egész tervezés előírásainak érvényesítését rendszeresen ellenőrzik.

c) A közeljövőben be kell fejezni a technológiai berendezések leszállítási sorrendjének kidolgozását minden egyes beruházási objektumnál.

1974-ben a beruházási programhoz tartozó hazai gyártású és importált műszaki felszerelés volumene körülbelül 500 000 tonna, amelyhez még további 200 000 tonna szabványos szerszám gép adódik. Leszállításukban ki kell küszöbölni a késedelmeket.

d) Azért, hogy az építőipari vállalatok gépekkel történő ellátása az RKP KB Végrehajtó Bizottsága meghatározta programnak megfelelően történjék, és az 1974. évi építési-szerelési tervet az előíránnyal munkatermelékenység szintjén teljesítsük, az építőgép-gyártó üzemeknek fokozniuk kell az építőiparnak szánt gépek és felszerelések termelésének ütemét. Fokozott figyelmet kell fordítani az építési-szerelési szerszámok, gépi eszközök és szerkezetek termelésére, hiszen ezek hiánya az építő-szerelő iparban nagyobb, mint más ágazatokban.

e) Minden vállalatnál és munkatelepen intézkedni kell a meglévő építő-berendezés teljes mértékű kihasználása végett, hogy biztosítsuk az építési-szerelési munkálatok ütemes végzését.

f) A tervbevetett anyagelosztás betartásáért az igénylők, tervezők, kivitelezők további lépéseket kell hogy tegyenek az építési, szerelési munkálatok anyagfogyasztásának csökkentésére, különös tekintettel a fémek, fémszerkezetek, kábelek és a cement felhasználására. Figyelembe véve, hogy a múlt évben a tervező egységek keretében különböző területeken — technológia, építés, szerelés, építőtelepek szervezése stb. — szakkollektívák alakultak, amelyek feladata az 1974. évi beruházási terv műszaki-gazdasági előírásainak és végrehajtási utasításainak ellenőrzése s ugyanakkor az anyagfogyasztás csökkentését célzó javaslatok megtétele, e feladatot teljes felelősségtudattal kell továbbvinni, e kollektívákat pedig állandó támogatásban kell részesíteni. Ugyanakkor az Allami Főfelügyelőség a központi szakmai szervekkel együtt, a minisztériumok jóváhagyásával, objektumonként, fizikai egységenként vagy termékegységenként állapítsa meg az anyagfogyasztási normákat az összes ismétlődő beruházások esetében.

g) Az importból származó komplex berendezéseket szerződötető és ezek leszállítását ellenőrző minisztériumi kollektívák és a külkereskedelmi minisztériumi központi kollektíva határozottan és operatív módon cselekedjék az importkérdésekkel kapcsolatban, hogy az 1973-as késedelmek ne ismétlődjenek meg.

Végül az eddig felsorolt fontosabb intézkedéseken kívül sok egyéb leszögezése is szükséges, melyek közül csak a következőket említem meg: a felvállalási szerződések, a finanszírozási és hitelezési tervek véglegesítése, a gépek beszerzésének évharmadokra való elosztása, a járulékos beruházásokhoz szükséges alapok „átutalási” jegyzőkönyvei elkészítésének meggyorsítása. Az 1974. év beruházásainak helyes kivitelezését célzó körülmények megteremtésének következetes figyelemmel kísérése és felelősségteljes megoldása lehetővé teszi, hogy ebben az évben tevékenységünk kedvezően alakuljon és jó eredményekhez vezessen.

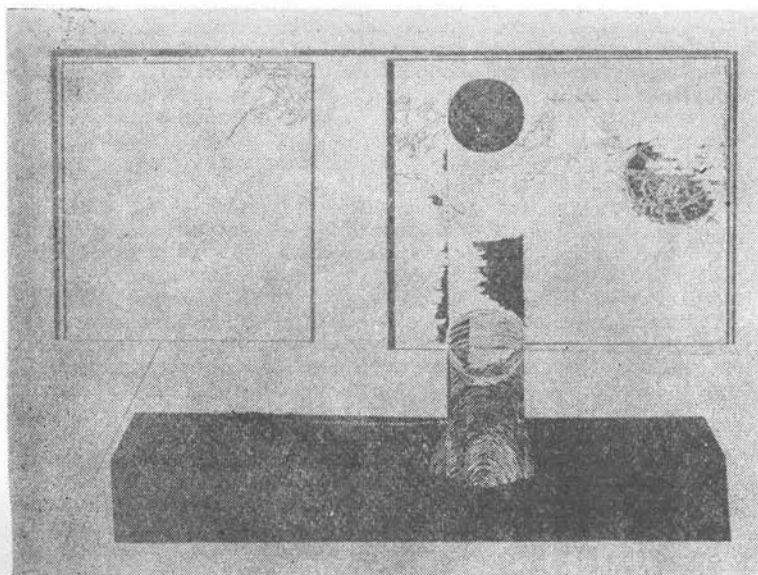
A minőség további javításához járulnak hozzá a beruházások terén alkalmazott metodológiai javítások, az egész beruházási és építkezési-szerelési volumen tervbeiktatása, a jóváhagyott volumenek munkálatok szerinti teljes főllesztása, a finanszírozás eredetétől függetlenül csak a jóváhagyott műszaki-gazdasági doku-

mentációval rendelkező munkálatok tervbe vétele, valamint a beruházások finanszírozásának és végrehajtásának ellenőrzését megerősítő intézkedés. Ugyanezt a célt szolgálja egy másik intézkedés is, melynek véglegesítése folyamatban van. A beruházási tevékenység nagyszámú műszaki, anyagi és emberi tényező egybehangolt figyelembevételét megkövetelő bonyolult tevékenység, ezért szükséges a terv minél jobb teljesítése érdekében és a beruházás objektumainak határidőre való elkészülése, üzembe helyezése céljából a megrendelők, építők, tervezők, anyag-és berendezésgyártók tevékenységét egybehangoló módszerek tökéletesítésére. E követelmény kielégítése céljából jelenleg korszerű számítási eljárásokon alapuló „rendszer” dolgoznak ki, melynek segítségével pontosabban összehangolják majd az ország beruházási tervéért felelős összes tényezők feladatait. Következésképpen kiküszöbölhető lesz a beruházási terv valóra váltása során néha fellépő, a rendelkezésre bocsátott erőforrások és az objektumok üzembe helyezésének határideje között előálló eltérés.

E cikk az 1974. évi beruházási terv teljesítését érintő néhány kérdéssel és feladattal foglalkozik. Beruházási tevékenységünkben sok eredményt értünk el, de hibáink is vannak. A foganatosított intézkedések és az eddigi tapasztalatok megerősítenek abban a meggyőződésünkben, hogy módunkban áll kiküszöbölni a hibákat, és az egész tevékenységet a követelményeknek megfelelő szinten, a párt és az állam biztosította lehetőségeknek megfelelően végezzük.

Most, amikor az 1974-es beruházási terv teljesítésén dolgozunk — 1974 a párt XI. kongresszusának, hazánk felszabadulása harmincadik évfordulójának éve —, szükséges, hogy országunk munkatelepeinek 850 000 építője maximális erőfeszítéseket tegyen, s a pártszervezetek és pártszervek vezetésével szaktudásukat kibontakoztassák, és azzal a meggyőződéssel dolgozzanak, hogy az ez évi beruházási terv hiánytalan valóra váltása hozzájárul az ötéves terv határidő előtti teljesítéséhez, az ország gazdasági és társadalmi fejlődésének meggyorsításához.

Megjelent az Era socialistă 1974. 4. számában. (Rövidített szöveg.)

Simon
Györgyi:
Május